

**สรุปผลการประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 76 ของคณะกรรมการบริหารระหว่างประเทศ
องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (76th OIE General Session)
ระหว่างวันที่ 25 - 30 พฤษภาคม 2551 ณ กรุงปารีส ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส**

การประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 76 ขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ระหว่างวันที่ 25-30 พฤษภาคม 2551 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีผู้ร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนถาวรของประเทศสมาชิก 148 ประเทศ (จากทั้งหมด 172 ประเทศ) และผู้ร่วมสังเกตการณ์ทั้งหมด 600 คน ผลการประชุมมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) รายงานผลการดำเนินการของ OIE ประจำปี 2007-2008

Dr. Bernald Vallat ได้รายงานผลการปฏิบัติงานของ OIE ระหว่างปี 2007-2008 โดยมีใจความสำคัญ ดังนี้

- รายงานผลการดำเนินกิจกรรมของสำนักงานใหญ่ ในส่วนของระบบฐานข้อมูลสุขภาพสัตว์ งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคนิค และการให้ความช่วยเหลือภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความสามารถของการให้บริการของสัตวแพทย์ (Performance of Veterinary Service) เพื่อการวินิจฉัย รักษา ควบคุม และป้องกันโรคระบาดสัตว์ในประเทศแถบทวีปแอฟริกา

- รายงานผลการประชุมของคณะกรรมการ จำนวน 4 คณะ และคณะทำงาน (Working Group) จำนวน 3 คณะ

2) องค์การระหว่างประเทศที่ดำเนินงานร่วมกับ OIE

การประชุมครั้งนี้ มีผู้แทนจากองค์การระหว่างประเทศที่ดำเนินงานร่วมกับ OIE ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรแก่ที่ประชุมเพื่อรับทราบ จำนวน 14 องค์กร ได้แก่ World Bank, Codex, WTO, FAO, World Veterinary Association, International Committee of Military Medicine, World Society for the Protection of Animals, International Association for Biological, International Council for Laboratory Animal Science, Safe Supply of Affordable Food Everywhere, International Egg Commission, International Poultry Council, International Livestock Research Institute และ WHO ซึ่งแต่ละองค์กรล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการดำเนินกิจกรรม คือ เพื่อปรับปรุง พัฒนางานด้านสุขอนามัยสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ รวมทั้งสุขอนามัยสัตว์ที่มีผลต่อสุขภาพมนุษย์

3) การบรรยายพิเศษ (Technical Items)

การประชุมครั้งนี้ มีการนำเสนอ Technical Items 2 เรื่อง ดังนี้

1. Participation of small farmers in animal health programmes

บรรยายโดย Dr. Jeffrey C. Mariner เกี่ยวกับผลการสำรวจฟาร์มเลี้ยงสัตว์ทั่วโลก พบว่ามีรูปแบบเป็นฟาร์มขนาดเล็กถึง 85% และฟาร์มส่วนใหญ่ยังด้อยประสิทธิภาพในการจัดการสุขภาพฝูงสัตว์ โดยทางปฏิบัติการจัดการฟาร์มขนาดเล็กมีโอกาสประสบผลสำเร็จได้มากกว่าฟาร์มขนาดใหญ่ เนื่องจากสามารถดูแลสุขภาพ

สัตว์ได้ทั่วถึงกว่า ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลควรให้ความสำคัญกับฟาร์มขนาดเล็ก โดยผลักดันให้มีการจัดการสุขภาพฝูงสัตว์ที่ดีและถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดโรค มีการอบรมให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาการของโรคและปัญหาสุขภาพที่อาจพบได้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถทราบถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสัตวแพทย์สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันที่ ลดความสูญเสียในการผลิต และการแพร่ระบาดของโรค อีกทั้งเป็นการวางรากฐานให้ฟาร์มขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการควบคุม ป้องกัน และเฝ้าระวังโรคต่อไป

2. Implication of private standards in international trade of animals and animal products

Ms. Christiane Wolff และ Mr. Michael Scannell บรรยายผลจากการประชุม SPS Committee เมื่อเดือนมิถุนายน 2548 เกี่ยวกับ private sector ที่จัดทำมาตรฐานเอง (private standards) เช่น Tesco Nature's Choice, Assured Food Standards, GlobalGap โดยมีใจความสำคัญ คือ (1) มาตรฐานที่จัดทำโดย private sector ช่วยพัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของสินค้า ให้มีโอกาสขายในตลาดมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดข้อจำกัดและเงื่อนไขมาก ซึ่งสามารถยกเป็นข้อกีดกันทางการค้าได้ เช่น การกำหนดค่า pesticide residues ในระดับต่ำมาก (2) การพัฒนาสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานที่มีข้อกำหนดเฉพาะของแต่ละ private sector ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองสินค้าและระบบ ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะรายย่อยและประเทศกำลังพัฒนา (3) มีบางกลุ่มเห็นว่าการกำหนดมาตรฐานของ private sector เป็นสิทธิ์ที่สามารถทำได้ และหน่วยงานภาครัฐไม่ควรเข้ามาแทรกแซง ในขณะเดียวกันมีอีกกลุ่มเห็นว่าประเทศที่ยอมรับข้อตกลง SPS ต้องรับผิดชอบในการควบคุมมาตรฐานที่จัดทำขึ้นโดย private sector ของประเทศตัวเอง และแสดงความกังวลว่ามาตรฐานดังกล่าวไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายของ WTO ที่เน้นความโปร่งใส ตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และปกป้องสุขภาพผู้บริโภค มากกว่าตั้งข้อบังคับทางการค้า ซึ่งที่ประชุม OIE ได้อภิปรายกันอย่างกว้างขวางว่า มาตรฐานที่จัดทำควรมีความโปร่งใส และ OIE ควรมีมาตรการจัดการเพื่อลดช่องว่างระหว่างมาตรฐานและความต้องการของผู้บริโภค โดยเพิ่มการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานให้ผู้บริโภคเข้าใจมาตรฐานและองค์กรมากขึ้น และที่ประชุมเห็นว่าควรมีการหารือกันในประเด็น private standards เพิ่มเติม เนื่องจากเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญและซับซ้อน เพื่อร่วมกันหามาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการให้ทุกประเทศตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของ official standards มากกว่า private standards

4) Terrestrial Animal Health Standard Commission

ประธานได้ขอให้ที่ประชุมพิจารณา ร่างข้อกำหนดสุขภาพสัตว์บก (Terrestrial Animal Health Code) ที่ปรับปรุงแก้ไข 28 เรื่อง และสรุปผลการพิจารณาร่างข้อกำหนดสุขภาพสัตว์บกที่สำคัญ ดังนี้

- Chapter 1.1.1 General definitions ที่ประชุมรับรองนิยามคำว่า Flock, Herd และ Official veterinary control of live animals ที่เสนอใหม่ นิยามคำว่า Commodity, Compartment, Infection, Monitoring, Quarantine station, Risk, Risk assessment, Sanitary measure, Surveillance และ Veterinary Services ที่แก้ไข รวมทั้งนิยามคำว่า Approved abattoir, Area of direct transit, Breeding

birds, Collecting centre, Flock of birds, Infected country, Laying birds และ Official veterinary control ที่ถูกตัดออก สำหรับนิยาม Animal welfare มีการอภิปรายกันมากในที่ประชุม จนมีข้อสรุปให้มีความหมาย ดังนี้

“means how an animal is coping with the conditions in which it lives. An animal is in a good state of welfare if (as indicated by scientific evidence) it is healthy, comfortable, well nourished, safe, able to express innate behaviour, and if it is not suffering from unpleasant states such as pain, fear, and distress. Good animal welfare requires disease prevention and veterinary treatment, appropriate shelter, management, nutrition, humane handling and humane slaughter/killing. Animal welfare refers to the state of the animal; the treatment that an animal receives is covered by other terms such as animal care, animal husbandry, and humane treatment.”

- Chapter 2.2.10 Foot and Mouth Disease (FMD) Article 2.2.10.7 เกี่ยวกับการจัดตั้ง containment zone ในประเทศ/เขตที่ปลอดโรค ที่ประชุมพิจารณาให้เพิ่มข้อ 6 เพื่อให้มีความชัดเจนและเข้าใจมากขึ้น คือ “6. *containment zone* should be large enough to contain the disease and comprise both a restricted/protection zone and a large surveillance zone.”

- Chapter 2.3.3. Bovine tuberculosis ที่ประชุมให้คงสถานะ understudy ไว้ก่อน ในเนื้อหาใน Article 2.2.3.2bis ที่เกี่ยวกับ compartment ปลอดโรค Bovine tuberculosis

- Chapter 2.3.13 Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) ที่ประชุมได้รับรองสถานะของโรค BSE ตามหลักการของ OIE โดยประเทศที่ได้รับสถานะ negligible BSE Risk ได้แก่ New Zealand, Australia, Argentina, Uruguay, Singapore, Norway, Sweden, Finland, Paraguay และ Iceland รวมทั้งแก้ไขรายการสินค้ากลุ่มเจลาติน คอลลาเจนที่เตรียมมาจากกระดูก เพื่อนำมาใช้เป็นอาหาร อาหารสัตว์ เครื่องสำอางค์ และยา ซึ่งที่ประชุมเห็นควรให้เอากระดูกสันหลังออก ดังนี้ “skulls and vertebral columns have been excluded” เนื่องจากการนำกะโหลกออกเพียงอย่างเดียวจะเสี่ยงต่อการนำโรคจากสินค้ากลุ่มดังกล่าวได้

- ที่ประชุมรับรองชุดตรวจโรค 2 ชุด คือ (1) Prionics®-Check-WESTERN ใช้ตรวจโรค BSE ของบริษัท Prionics® และ (2) BioChek Avian Influenza Antibody test kit ใช้ตรวจเชื้อ avian influenza virus type A ของบริษัท BioChek UK Ltd.

5) Aquatic Animal Health Standard Commission

ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าร่างข้อกำหนดสุขภาพสัตว์น้ำ (Aquatic Animal Health Code) ที่ปรับปรุงแก้ไขและยกเว้นขึ้นใหม่ จำนวน 14 เรื่อง สรุปผลการพิจารณาร่างข้อกำหนดสุขภาพสัตว์น้ำที่สำคัญ ดังนี้

- เพิ่มข้อกำหนดโรคสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ 2 โรค คือ Infection with *Batrachochytrium dendrobatidis* และ Infection with ranavirus

- กรณีที่ประเทศไทยได้เสนอให้ถอนโรคกุ้ง 5 โรคออกจากบัญชี เนื่องจากไม่เข้าข่ายใดๆของ criteria for OIE listed diseases นั้น คณะกรรมการฯ ได้มอบให้คณะ *ad hoc* Group on the List of Diseases of Crustaceans พิจารณาในการประชุมของคณะ Ad hoc ครั้งต่อไป (ม.ย.2551)

- ที่ประชุมรับรองชุดตรวจโรค 1 ชุด คือ IQ 2000 TM WSSV Detection and Prevention System
ใช้ตรวจโรคจุดขาว ของบริษัท Genereach Biotechnology Corporation

6) การประชุม OIE Regional Commission for Asia, the Far East and Oceania

การประชุมครั้งนี้ Dr. Zhang Zhongqi จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และ Dr. Davinio Catbagan จากประเทศฟิลิปปินส์ ได้รับเลือกตั้งเป็น vice-president และ Dr. Toshiro Kawashima จากประเทศญี่ปุ่น เป็นเลขานุการ นอกจากนี้แจ้งแผนการประชุมสัมมนาที่จะจัดขึ้นในภูมิภาค และการประชุมที่มีกำหนดจัดในประเทศไทย คือ Regional Workshop on Brucellosis Diagnosis and Control, with emphasis on *B. melitensis* (เชียงใหม่ ก.ย.51), OIE Session in FAVA; Emerging Diseases and BSE (กรุงเทพฯ ต.ค.51), Animal Welfare Fund; Regional Meeting on Communication (กรุงเทพฯ ต.ค.51) และ Upper Mekong AMM Working Group Meeting (มี.ค.52)

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทราบข้อกำหนดสุขภาพสัตว์บก/สัตว์น้ำที่ OIE ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งที่จัดทำขึ้นใหม่ มกอช. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร สามารถกำหนดมาตรฐานทางด้านสุขอนามัยสัตว์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ เป็นการยกระดับคุณภาพสินค้า และระบบการผลิตสัตว์ รวมทั้งรับทราบสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ทั่วโลก ตลอดจนมีข้อมูลใหม่ ๆ ในการจัดทำกฎระเบียบของประเทศตามข้อกำหนด/มาตรฐานของ OIE ซึ่งเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ

ปัญหา / อุปสรรค

1) ความล่าช้าของข้อมูล: จากความล่าช้าในการส่งเอกสารรายงานการประชุมของคณะกรรมการสุขภาพสัตว์บก/สัตว์น้ำของ OIE ซึ่งประกอบด้วย ร่างข้อกำหนด/มาตรฐาน ที่มีการแก้ไขปรับปรุง โดยจะนำเสนอเพื่อรับรองในการประชุมสามัญประจำปี ผ่านทาง www.oie.int ทำให้เกิดข้อจำกัดของระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาทำทึของประเทศไทยต่อร่างข้อกำหนดดังกล่าว

2) ขาดข้อมูล: จากการเสนอความเห็นให้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนด/มาตรฐานของ OIE จำเป็นต้องมีข้อมูลและผลงานวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ เช่น ดีพิมพิโนวารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการระหว่างประเทศ ข้อมูลจากห้องปฏิบัติการอ้างอิงของ OIE อีกทั้งวิธีการกำหนดมาตรฐานของ OIE มี 4 ขั้นตอน คือ (1) ยกวาง โดย Working Group หรือ Ad Hoc Group (2) เสนอให้ Commission คณะต่างๆ พิจารณา (3) เขียนขอความเห็นจากประเทศสมาชิก (4) พิจารณารับรองในการประชุมสามัญประจำปี ซึ่งใช้เวลา 1 ปีในการประกาศใช้ ขั้นตอนที่ 1 และ 2 ประเทศสมาชิกไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมด้วย ทำให้เกิดปัญหาในการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อแก้ไขข้อกำหนด/มาตรฐานของ OIE

3) ขาดผู้เชี่ยวชาญ: การพิจารณารับรองเขต/ประเทศ/compartment ปลอดโรคในข้อกำหนดของ OIE ต้องทำการเฝ้าระวัง (targeted surveillance) โรคนั้นๆ และมีการประเมินความเสี่ยง แต่ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านดังกล่าวทั้งในโรคสัตว์บก/สัตว์น้ำ และการพิจารณารายการสินค้าที่ปลอดภัยต้องทำการประเมินความเสี่ยงสินค้า แต่ยังขาดงานวิจัยและข้อมูลสนับสนุน

ข้อเสนอ/ความเห็น

1) เพื่อให้ข้อเสนอของประเทศไทยต่อข้อกำหนด/มาตรฐานของ OIE ได้รับการยอมรับ จึงควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เป็นปัญหาทางการค้าทั้งในปัจจุบันและอนาคต ควรส่งเสริมให้เผยแพร่ผลงานวิจัยของหน่วยงานต่างๆ และสร้างฐานข้อมูลและผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศคู่ค้า

2) สนับสนุนบุคลากรให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อ ฝึกอบรม ร่วมประชุมวิชาการและวิจัย เช่น สาขาโรคระบาดสัตว์ ระบาดวิทยาทางสัตวแพทย์ วิธีการชันสูตรโรคสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ สัตว์ป่า ความปลอดภัยของอาหารที่มาจากสัตว์ สัตวแพทย์สาธารณสุข เพื่อสร้างผู้มีความรู้และนำข้อมูลมาใช้ในการพิจารณากำหนดมาตรฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศ